

Μάθημα : ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ	
Καθηγήτρια:	Χρόνος: 3 ΩΡΕΣ
Όνοματεπώνυμο:	Τάξη: Α ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το «κόνσεπτ», το «πρότζεκτ», το «μπάτζετ»

Θενξ μαν... Όταν τ' ακούω, μεταφράζω **σιωπηρά**: Ευχαριστώ, μάγκα μου. Ή: Ευχαριστώ, φιλάρα... Τα μεταφρασμένα μου φαίνονται πιο αρρενωπά, πιο άμεσα, πιο μοναδικά. Γιατί λοιπόν οι μάγκες έφηβοι και οι μεγαλύτεροι τιτιβίζουν τα δικά τους greeklish; Ίσως γιατί κάθε γενιά χρειάζεται τη δική της ιδιόλεκτο, μια δική της αργκό, **προσωρινή, αναλώσιμη, φθαρτή, με ημερομηνία λήξεως**. Η ιδιόλεκτος του «μαν» θα ξεθωριάσει με την είσοδό του νέου σε ανώτερο σχολείο, με τη συμμόρφωσή του σε άλλες αργκό, ακαδημαϊκές ή επαγγελματικές. Το ερώτημα παραμένει πάντως: Γιατί τα αγγλικά κατακλύζουν τον καθημερινό λόγο μικρών και μεγάλων;

Είναι αληθές ότι η γλωσσομάθεια **έχει αυξηθεί** γεωμετρικά τις τελευταίες δεκαετίες. Ο απόφοιτος λυκείου, ακόμη και χωρίς ιδιαίτερη επίδοση, θα διαβάζει και θα μιλάει αγγλικά ασυγκρίτως καλύτερα από τον ανάλογό του, στη δεκαετία του '70, ακόμη και του '80. Το επικοινωνιακό περιβάλλον κατακλύζεται από ξένες γλώσσες: τηλεόραση, ταινίες, διαδίκτυο, ποπ κουλτούρα.

Παίζουν ρόλο οι σπουδές; Ναι, ασφαλώς, αλλά πολύ σοβαρότερο ρόλο παίζει το διεθνές περιβάλλον της εργασίας, και η γενικευμένη ολιγογλωσσία των εταιρικών στελεχών. Στις μπίζνες (1) δεν χρειάζονται καλά ελληνικά, δεν χρειάζεται καν γλώσσα, όλα διεξάγονται με στερεοτυπικές εκφράσεις και τυποποιημένες σκέψεις: έχω ένα «κόνσεπτ» (2) για ένα «πρότζεκτ» (3) αλλά δεν μου βγαίνει το «μπάτζετ» (4) .

Σοβαρό ρόλο παίζει και η ξενομανία. Υπό τον συνοπτικό αυτό όρο εννοούνται διάφορα συμπλέγματα **καθυστέρησης**, μειονεξίας, σκηνηρίας, μιμητισμού - ψυχολογικά και κοινωνικά. Είναι ευκολότερο και ασφαλέστερο να ομοιάζεις, να κρύβεσαι ανάμεσα σε μυριάδες ομοιόχρωμους γκρίζους· γίνεσαι ευκολότερα αποδεκτός. Τα πλούσια, καλά ελληνικά είναι δύσκολα και σχεδόν ανώφελα· τα «γκρίκλις» του «κόνσεπτ», «πρότζεκτ» είναι εύκολα, ακίνδυνα, ξεκούραστα, καλύπτουν αδυναμίες και ανεπάρκειες. Το ποτάμι που μας περιέχει είναι ορμητικό και κοσμοπολίτικο, με τρόπους καινούργιους.

Αναμφίβολα, η εγκατάλειψη της μητρικής γλώσσας όμως δεν είναι πρόοδος· είναι υποταγή και απώλεια ταυτότητας, είναι υπαρξιακή συρρίκνωση. Η γλώσσα δεν είναι μόνο εργαλείο, δεν είναι μόνο φόρμα, δεν είναι επικοινωνία· είναι νοητικό και αισθητικό συμβάν, είναι σχέση, κοινωνία. Πίσω από τη θρυμματισμένη γλώσσα των στελεχών και των μοδάτων, των τεχνοκρατών, τώρα πια και των πολιτικών, αναπτύσσεται μια αναλόγως θρυμματισμένη σκέψη, ομοιόμορφη, ομοιόχρωμη, ομοιογενής, αδιάφορη, κολοβή, υποταγμένη. Όσο πιο υποταγμένη η γλώσσα και η σκέψη, τόσο πιο άχρωμη και ανελεύθερη η κοινωνική και πολιτική μας ύπαρξη.

N. Ξυδάκης, Το Βήμα, 19/10/2010

- (1) Επαγγέλματα, δουλειές, επιχειρηματική δραστηριότητα.
- (2) Ιδέα, έμπνευση, σύλληψη ιδέας.
- (3) Σχέδιο, μελέτη, πρόγραμμα.
- (4) Προϋπολογισμός, τα αναγκαία χρήματα.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Ποιοι είναι οι λόγοι, σύμφωνα με τον αρθογράφο, της κυριαρχίας ξένων λέξεων- φράσεων στην επικοινωνία μας;

Μονάδες 20

B.α. «Γιατί τα αγγλικά κατακλύζουν τον καθημερινό λόγο μικρών και μεγάλων;».

1. Να αιτιολογήσετε την επιλογή της ενεργητικής σύνταξης από τον αρθογράφο.

2. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 10

β. Να εντοπίσετε στο κείμενο δύο φράσεις στις οποίες η γλώσσα χρησιμοποιείται με την ποιητική της λειτουργία.

Μονάδες 6

γ. περιβάλλον, περιέχει, ομοιόμορφη: από το τελευταίο συνθετικό των λέξεων να γράψετε μια νέα σύνθετη λέξη.

Μονάδες 6

δ. σιωπηρά, προσωρινή, (έχει) αυξηθεί, καθυστέρησης: για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου να γράψετε ένα αντώνυμο.

Μονάδες 8

ε. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου του κειμένου και να γράψετε ένα πλαγιότιτλο που να αποδίδει με σαφήνεια το περιεχόμενό της.

Μονάδες 10

Γ. Όπως γίνεται αντιληπτό η γλωσσομάθεια μέσα στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη κοινωνία θεωρείται απαραίτητη, σχεδόν όσο και η καλή χρήση της μητρικής μας γλώσσας. Να συντάξετε άρθρο (περίπου 400 λέξεων) που θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, με το οποίο εξηγείτε γιατί είναι ανάγκη και απαίτηση των καιρών μας η καλή χρήση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. Επίσης, να αναφέρετε και το ρόλο της εκπαίδευσης στην ουσιαστική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, προκειμένου να αποφευχθούν οι κίνδυνοι που κρύβει η γνώση ξένων γλωσσών.

Μονάδες 40